

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik a lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1, 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlö-
nyének

VI-ik évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre
6 frt. Fél évre: 3 frt. Évnegyed-
re: 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

A békebirói intézmény.

A közelebről megjelent röpiratban: „Visz-
szapillantás hét évi önkormányzatunkra“ a béke-
biróság, intézménye eredeti hazájában: Angliában
kevés vonással oly érdekesen van rajzolva, hogy
e néhány vonásból jobban megértjük annak lé-
nyegét és szellemét, mint ha egész köteteket át-
olvasunk. Legyen szabad ezt olvasóink figyel-
mébe ajánlani. A röpiratnak erre vonatkozó ré-
sze így hangzik:

Az angol békebirói intézménynek — véle-
ményünk szerint — két fő vonása az első pil-
lanatra kivehető; az egyik: a gyors és ingyen;
a másik: a tisztességes kezekben lévő igazság-
szolgáltatás. És e kettőt mikép igyekszik egyez-
tetni a gyakorlati angol? fő-fő gondja van, hogy
oly embereket válogasson békebiráinak, kik helytt
lagnak, kik mentől jobb renomében állanak, le-
hetőleg vagyonosok és jövedelmüket nem rendes
foglalkozás által nyerik. A vagyonságot véle-
ményünk szerint — nagyon helyesen — keresi
azért, hogy lehetőleg kevés legyen nekik a mun-
kaáldozat; és azért, hogy a függetlenséget látja
benne biztosítva; a rendes foglalkozás nélküliséget
pedig azért, hogy privát teendőik mentől kevésbé
gátolják a köz iránt végzendő munkájuk elinté-
zésében. Nagy gondja van továbbá az angolnak
arra, hogy békebiráinak mentől kevesebb való-
ságos dolguk legyen és azt mentől könnyebb
szerrel intézhessék; igen jól tudja azt, hogy hu-
zamos- és unalmassá váló munkát — az előbb
körülírt egyéniségek — pénzért sem volnának
hajlandók elvállalni, annálkevésbé ingyen; tehát
ezen hatáskört mentől több egyén közt osztja
szét és azokat a név aláírásokon kívül semmi
írka-írkával nem terheli, lévén minden békebiró
rendelkezésére oly qualificatioju egyén, mint ná-
lunk egy falusi jegyző rendes fizetéssel; kinek
kötelessége megírni a jegyzőkönyveket, ítéleteket,
föllebbezéseket, kérelmeket sat. sat.; ugy véleked-
vén az angol, hogy ezen — tiszteltetbeli állást
elfoglaló — egyéneknek eszükre, becsületessé-
gükre, belátásukra a státusnak szüksége lévén,
bárki által elvégezhető munka rájuk rovása nem-
csak méltánytalan, de azáltal őket üdvös műkö-
désüktől elriasztani, a közre káros hatással lenne;
míg a most rájuk bízottakat hajlandók lehetnek
ingyen is teljesíteni; annál is inkább, mivel az
az ingyen tulajdonképen busás fizetéssel jár — né-

zetünk szerint ha nem is kész pengő pénzben,
de igenis jól van azon csekély munkásság a bé-
kebirák részére honorálva az által, hogy mint
ilyenek, tagjai a megyegyűlésnek és teljes hatal-
mukban áll lakásuk körül tisztességes rendet tar-
tani fenn; mely körülmény mindig leginkább ér-
dekli a vagyonosabbakat és legnélkülözhetlenebb
életszükség a mivelte igényekig fejlődött egyé-
nekre nézve.

Tehát így lévén kiválogatva egyénisége a
békebiráknak, most egész nyugalommal bizza rá
Angolhon ugy a közigazgatás, mint az igazság-
kiszolgáltatás legalsóbb részének kezelését; ez utób-
bira nézve az első föllebbviteli forum lévén, az
egyed békebirótól a békebirói gyűlésre és ki in-
nen is föllebb akarná vinni a kérdést, csak is az
kezd el tulajdonképen a hosszú és drága angol
pört. És most lássuk mit mutat az eredmény; a
pörök kilencztizede már a békebirónál megszűnik
és ez természetes, ha latba vetjük azt, hogy az
egyének a fönnbbieket szerint lévén megválogatva,
a pörlekedők előtt mily nagy súlylyál kell, hogy
birjon, már első birájának véleménye is; a bé-
kebirói gyűléshez föllebbezetteknek, hasonlólag ki-
lencztizede véget ér ott, és így lehetséges, hogy
a népes és roppant forgalma által annyi érdek-
surlódásnak kitett Anglia, a mieinkhez képest,
magasan fizetett biráival justiciájára félannyit ad
ki, mint magunk. Ezen elősorolt békebirói rend-
szer behozatala ellen lehet nálunk — ugy hisz-
szük — egy tekintetbe vehető kifogás; és ez ab-
ból áll, hogy sok helység van hazánkban, hol
emez állásra qualificált egyén egyáltalában nem
találtatik és ez valóban igaz is; ily helyeken —
alázatos nézetünk szerint — azon jegyzőre kell
az egész békebirói teendőket bízni, kinek tulaj-
donképeni hivatása csak a békebiró melletti se-
gédkezés lenne más körülmények közt; termé-
szetes ezen helységek okvetlenül rosszabbul lenné-
nek justiciájukkal, mint a többiek; de határo-
zottan merjük állítani, hogy a mostaninál azok-
nak is jobb volna állapotjuk. Ugyanis tegyük
fel azt — mi tekintve a 19-ik század második
felének nálunk uralgó szellemét, igen könnyen
megeshető — hogy az így felhatalmazott jegyző,
békebirói hatalmával netalán visszaél, zsarol és
önkéntékedik; de két dolog van mi elővigyázóvá
és a roszban mértékletessé kell, hogy őt tegye,
t. i. az, hogy tőle az ügyek a békebirói gyüle-
kezetre felebbeztetnek, hol mégis független, be-
csületes emberek többsége fog fölötte revisiót
tartani és hogy neki, mint jegyzőnek, állása nem
örökös, mint a mostani justic hivatalnokoké; de
oly csekély és gyenge, mikép egy ily hibája, hi-
vatala elvesztését könnyen vonhatja maga után.
Továbbá: nézzük és mondjuk el egész őszinteség-
gel, hogy azon nagy, vagy kis paraszt helysé-
gek most minő állásban vannak s mit kell föl-
adniok azért, mit a mi tervünk nekik a jövőben
ígér. Jelenben — dicséret a kivételeknek — lopja
őket, a falusbíró; a jegyző, az útbiztos, a szolgál-
bíró, a collector, az adóvégrehajró sistematis és
ha törvényszék elébe megy a dolog, ott még
hozzájárul saját — rendesen zúg — ügyvédje
is sat. sat. Kérem szeretettel, ez állapottal szem-
be csupa boldogság még az is, ha egy ily fa-
lunak jövőre csak egy rendes tolvaja lesz.

És végre, ha tekintetbe vesszük, mily kö-
zel állt népünk fölfogásához ez intézmény, ugyanis
parasztságunk első foruma volt — 48 előtt —
földesura, innen mehetett némely ügy — mi ott

el nem igazodott — a tridiale forumhoz, uri szék-
hez sat.; tehát ott volt előtte csaknem a helytt
lakó békebiró és a békebirói gyűlés hasonmása,
ugy, hogy ez — népünk szeme előtt — bizony-
nyal semmi radicális változásnak nem tűnt volna
fel, mi minedenesetre csak is előnynek tekint-
hető.

Két sorban fejezve ki ajánlatunkat, justici-
ánkat illetőleg, kívánunk békebiróságot angol el-
veken, modorban; kívánunk a perekben közvet-
len egyszerű szóbeli eljárást, az első két foru-
mon ingyen; ki kívánjuk mondatni azt, hogy p.
o. 100 frton alóli per — mint bagatel ügy —
a békebirói két alsó ítéleten felül nem vitethe-
tik; és óhajtjuk leszállíttatni justic költségeinket
3 millióra, mely summa bizonynyal untig elég,
ha Anglia hattal beérheti, — tekintve pénz-
ünk értékkülönbségét ott és hazánkban. — A
mi pedig a Horvát hajdani miniszter által készi-
tett békebirósági tervezetet illeti, arra fölösleges-
nek tartjuk szót is vesztegetni, csak is annyit
említünk belőle, mikép az ingyenes békebirót alája
rendelte legalsó justic közlegeinek és két, vagy
három fajta protoclum vitelével tisztelte meg,
mit felelősség terhe alatt „a jour-“ tartani kö-
teles; és ezen hivatalra akarta Horváth ő exciája
— ugy hiszem — az ország színe-javát, mint
Angliában összegyűjteni.

— **Országgyűlés.** Ki gondolta volna, hogy olyan
hamar kiüti magát a szeg a zsákból. Alig hogy a bel-
ügyminister, a nemzet színe előtt visszautasítá a szász
universitás országgyűlési játékát, mely tényt az elfogu-
latlan hazai közvélemény nagy meglepéssel fogadott:
s im a szászok — azaz a képviselők — azzal feleltek,
hogy az azután következő első nyilvános gyűlésen, febr.
26-ikán, mint egy ember, szavaztak a kormány ellen. Pe-
dig a kérdés még második fontosságu sem volt. Szilávy
ministerelnök, Horn interpellációjára, kijelentette, hogy
a sorsjegy kölcsönről szóló törvényezikk követelményének
elég van téve, s az évenként félretett feleslegek állami
értékpapirokban vannak elhelyezve. „Hanem a szász kép-
viselő uraknak — írja „Reform“ — azt hisszük, mind
egy lett volna, bár mit felelt volna is a kormány az in-
terpellálónak, ők csak azt akarták kimutatni, hogy a
belügyminister felelete óta szakítottak a kormánylyal s fel-
csaptak ellenzéki, ugynevezett „nemzetiségi“ képviselők-
nek. Ma azonban szavazatuk nagyon elvegyült a kisebb-
ségbe, s a ház 110 szóval 98. ellenében tudomásul vette
a minister válaszát, és így a szászok nem voltak döntők,
s ok nélkül veszélyeztetették egyetlen igaz történeti jogu-
kat, melyet eddig nem lehet tőlük elvitatni, t. i. jogot
a „Czirkumspektus“ névre. Továbbá vita nélkül elfogadták
az Oroszország, Portugalia, Svéd és Norvégországgal
kötött szerződéseket.

Erdélyi jogi viszonyok.

IV.

A fennebbi adatok és hiányos rendelkezések csak
egy könnyed átpillantásra is meg kell, hogy győzzék
a gondolkozó szaktérfit arról, hogy irányadó körökben
az erdélyi országrész ügyeivel, birtokviszonyaival s külö-
lönös jogikérdéseivel nem ismeretese; meg kell győzni
a felől, hogy azok, a kik hivatottak első sorban, ország-
gyűlési képviselőnik, országrészünk speczialis és az anya
ország magánjogi kérdéseitől merőben különböző jogi és
magántulajdoni kérdéseinkkel nem sokat, sőt épen sem-

mit gondolnak és elmulasztják azon kötelmet, melyet első sorban kellene teljesíteni, t. i. saját ügyeinket rendezni előbb és azután gondoskodni magukról és más általános ügyekről.

Különösen meg kell győződni arról a szakfőúrunk, hogy azon nemzetünkbeli hivatalnokok, a kik naponta a fennebb elsorolt hiányos és czéltalan rendelkezésekkel foglalatokodnak, és azokat rész szerint végre is hajtják; nem tesznek eleget, ha csak sohajtanak, olykor zugolódanak is, hanem nem teljesítik azon kötelmet, a mi a constitutivonalis hivatalnak teendői közé tartozik, hogy t. i. azon bizalomnak megfelelőleg, mely őket a miniszteri omnipotentia vagy választás korteskedése következtébe székükbe ültet, bizalom és tiszteletteljesen a hiányokat és czéltalan eredményeket felfedezék. Tudhatnák pedig, hogy a magyar hivatalnoknak legszebb hivatása és nemzeti életünkkel összeforrott rendeltetése, miszerint ugy lefelé az alárendelték, mint felfelé az előjárók előtt a nyíltság és meggyőződés alapján teljesített munkakörbeli józan tapasztalatok nyilvánítása, a legmúltányosabb kiűntetésekre és kedveltetésekre részelteti, s hogy a mely órában a magyar hivatalnok száraz bureaureaciává erőszakoltatik, a kormány elveszti a nép életéből egyedül czélhozvezető felvilágosításokat adható tisztos közegét, és ugyanakkor a legmunkásabb hivatalnok is elveszti lefelé hatását és tekintélyét, a melyek nélkül pedig polgári élet nincs.

Hogy ezen anomalia, minek következtése nem tartozik ez értekezésem tárgyához, annyit mindazonáltal ki kell jelentenem, hogy Buda-Pesten és ott, a hol a törvényeket és rendeleteket fogalmazzák és országgrészünk felett döntőleg határoznak, a miniszteri körökben és ezek osztályaiban 954 □ szög mérföld, 2110,127 lakos, tizen-nég, tizenöt millió meghaladó országos jövedelem, a birodalom többi részektől merőben különböző jogi és birtokviszonyok, meg a birodalmat alkotó népek és birtokossainak szerteszórtságuk miatt okozta, és soha szem elől nem téveszthető, naponta tanulmányozni és egyengetni kellett nyomasztó körülményekhez képest képviselve nem vagyunk, egyedül egy már időkoros, virágjában hazánkban diszére volt férfi, s ez is alárendeltségi viszonyban, s hajlott koránál fogva, olykor tán háttérbe is szorítva képviseli kormány körökben Erdélyt, mint birtokos, mint birtok és jogviszonyainkba bemenő és Erdélyt általános ismerő. A többi alig egy pár személy határozottan nemzetünkbeli, alárendeltségi állásukon kívül csak igen keskeny körben, s nyolczszázados különös multunkat illetőleg, épen nem ismerik Erdély területét; egy, kettő, a ki ismerné, azoknak nincs köszönet tudományukban, és ezt fájdalom tanúsítják az 1868-ik évben kezdődőleg, hazánk és nemzetünk jogi, magán-tulajdon-, pénzügy s minden más legaprólékosabb kérdésekben is nyolczszázados küzdelemmel összeforrott birtokviszonyainkba betölt, de eddig, még jó eredményre nem vezetett, ezeknek bizonyosan befolyásuk alatt létesülhetett intézkedések. Meg kell győződnem és hinem kell, hogy kormányunk jó szándékkal és akarattal van, de munkálatai és intézkedései nem találják reánk, s ennek oka egyéb nem lehet, mint a gyakorlati tudományon alapult felvilágosítás hiánya, vagy pedig ennek el nem fogadása. Bár melyike álljon e kettőnek, a birodalom és különösen kis hazám kárára van, s elébbhátrább nemcsak az egész birodalomnak lesz roppant hátrányára, hanem okkal ok nélkül az erdélyi birtokososztályt és magyarságot teszi tönkre, elégedetlenné, közönyössé és a nagy többséget illetőleg szegénynyé és nem mondom czéltatos, de mindenesetre felületes eljárás, — s épen ezért a kormány ésszerűadó körök teendője a tettekben más irányt, — a munkaerőkben pedig más személyeket és a pártok absolutismusa nyüge alól, minden árron kimenteni kellett kijózanodott közvéleményt venni segítségül és követendőül, mert különben nem csak egyesek, hanem a közkinestár és államjavarok jutnak oda, hogy egy két év alatt vagy birtokaikat hagyják pusztán és gazdátlanul vagy pedig pótom árron elpazarolják s jutnak oly kezekbe, a melyek minden egyebet, csak a magyar nemzet és kormány érdekét nem fogják munkálni.

Ezek előrebocsátása után visszatérek már a mint fennebb a III-ik osztály alatti cikkemben megígértem, azt 1872-beli május 6-iki igazságügyminiszteri rendeletnek a tagosítást, közhelyek és erdők felosztását és szabályozását és az arányosítást tárgyzó hiányos, költséges és roppant idő fecserlést igénybevevő szabályainak bírálásokra a következőkben.

II.

Mindnyájan tudjuk, hogy a földmivelő munkás következőleg tehetséges, s így a mindennapi szükségekkel

nem éppen küzdő nép nyugodt és a jog teréről el nem térő szokott lenni. Párizs többsége nem földmivelő s ime mit eredményezett a fényűzés és földéhez nem kötött proletarismus.

Elődeink 1848-ig mindent elkövettek, hogy saját nemzeti földük és birtokuk elaprósítható, végkép elpusztítható, elidegeníthető ne lehessen; ennek eredménye az lőn, hogy a midőn 1870-ben, 1819—20-ban és utoljára 1848-ban a földosztások kisebb és nagyobb mértékben országgrészünkben alkalmaztattak; volt, miről lemondani, volt, mit az addig nem földtulajdonos népek tulajdonul, a hazaszeretetet zálogául odaadni.

Őseink s általában nemzetünk birtokos osztálya, és a testületek 1848-ig százanként látjuk példáit minden faluban, csak hogy birtoktalan proletarius nép ne legyen, nemesi szabad fekvők egy részét is kioszták a birtoktalan néprésznek, hol időlegesen, hol örök birtokul, mely tények mind bizonyító jelei annak, hogy őseink és nemzetünk a földbirtok használatában és minden honpolgár földbirtokos létében s maradékról maradékra hagyásában véle rejleni főfenntartó alapokat a hazaszeretethez és haza felvirágzásának.

Az 1848. utáni különböző kormányok mai napig a földbirtok összetartásában és megmentésében, szóval úgy mint papíron, eszméket hintettek el; hanem mindemellett az absolutismus időszak nem mulatta el 1853. május 29-én az ősiségi nyiltparancsot, és 1853. szeptember 1-ső napján kezdődő az osztrák polgári törvénykönyv eszméi szerinti törvényes és végrendeleti örökösödést nyakunkra tolni, melyeket az idő szüksége és a kor szomorú példái mellett is, kormányunk mai napig sem mert szoliditenni, mert sem magában, sem erejében, sem körünk-ből választott hivatalnokaiiban nem bízott.

A választott képviselők nagy része nem értett a dologhoz, nem mert opponálni stb. s már már a nemzet rendeltetésével az ősi szokásaival ellenkezőleg, a birtokok, a nemzet e fenntartó és őrző védőfalai törvényes és végrendeleti örökösödések útján ez országgrész ezred éven keresztül a nép vérébe átment törvényei ellenére, idegen és soha e nemzethez valódiilag nem tartozott részesek birtokába és tulajdonába vala átsikamlendő.

Az idő, a kényszerűség s a később kifejlődött viszonyok türhetökké tették a veszteségeket.

Az absolutisticus kormány azt a mi a fennebb említett és az európai művelődési igények czéje alatt, a népek őstörvényei és szokásaival ellenkezőleg elvett és el-mállott fekvő birtokokból fennmarada, a tulajdonosok és hozzátartozók tulajdonképpen használatában megőrizni, meg tartani óhajtotta, Szabályokat és rendeleteket adott ki, melyek a birtok megcarthatását könnyítsék s könnyebb használatát biztosítsák.

1865 után saját kormányunk is többnemű intézkedéseket hozott a megmaradott és az absolutismus időszakát szerencsésen keresztül uszott fekvőbirtok megmentése, tisztázása és abban való könnyebb gazdálkodhatóság végett, hanem miután azok, kik kormányunk közelében kevesen állanak, a mint a rendeletek és törvények eléggé szomorú példái mutatják, ha ősmérték is egyes vidékek és községek birtokviszonyait, ha tudták is főbb, egyes törvényeinket, de nem ismerték általánosságban a haza minden községei és birtokossainak birtokviszonyait, nem részletes és időkoronként úgy 1848-ig, valamint azután 1865-ig, a különböző kormányok által éppen a birtokosok és fekvő birtok érdekében kiadott törvényeket, rendeleteket és szabályokat.

Egy részük — s fájdalom — ép a magát a magassabb kegyekbe s ennél fogva befolyásba behelyezni tudó engedelmesebb főbb hivatalnokainak, mind birtoktalanok, mint megyei birtokviszonyainkkal ismeretlenek, a Szent, Grimm, bécsi bureaucrata, jogiskola támaszai valának. Erős, törvényen és gyakorlaton alapuló felfejtéseket, előterjesztéseket, a külforságokból reánk becsempészett és erőszakolt ideákkal szemben szilárd akaratot, erős elhatározást nem tudtak tanúsítani; hiányzott a tudományos és gyakorlati meggyőződés, s következőleg a hatalom egyes férfai bárhol, csak itt nem alkalmazható doctrináikkal szemben gyakorlati szabályokat, élettudományt nem tudtak kifejteni, Nem állott, s nem áll érdekekben erős magyar és nemzeti birtokos osztályt fenntartani, mert hisz ha ezek kiépülnek a 20-as évek kiszenvédeleit, ha módjuk jayul ivadékaikat neveltethetni, bátrak lesznek saját hazájuk királyuk és nemzetünk védelmét, szolgálatát, s jólétét védelmét maguknak követelni az ország érdekével ellenkező intézkedések terjesztői apólói, még az ősnépek fiai leszorításával új aristocraticus családokat alkotott, minden egyéb, csaknem democrat családokat, családfőnyökhöz állítani ki a világ színe elébe.

E tény eredményez és, hogy a reánk alkalmazott új doctrinának szabályai az erdélyi földbirtokos osztályt nem csak pénzétől és ez által földet mivelő erejétől fosztá meg hanem egy rövid tized alatt fekvője nagyobb részéből is kivekőzteté; mert a gyakorlattal szereshető általános ismeret és tudomány hiányzik a szabályok modern terem-tőinél.

De lássuk ez okokat közelebbről:

Az 1854. június 21-ki 62. számú urbéri nyiltparancs 59. §-a rendeli a következőket:

„Az urbéri törvényszék a tagosítást csak azon esetben fogja megengedni, ha abba vagy minden érdekelték beleegyeznek vagy — ha a tagosítást kéro földesurak avagy jobbágysok földbirtoka, a határok területének legalább is kétharmad részét foglalja magában.”

Németül e §. szavai a következők:

„Das Urbairial- Gericht wird die Commassation nur dann bewilligen, wenn entweder alle Betheiligte damit einverstanden sind, oder wenn der Grundbesitz derjenigen Grundherren oder Unterthanen, welche die Commassation verlangen, wenigstens Zwei Drittheile des Flächenmasses der Gemarkungen umfasst.”

Ugyan a fennebbi szavakat idézi és ujtja meg a később 1858. június 27-én az urbéri törvényszékek bel-szerkezete és perek folytatása körül kiadott igazságügy-miniszterirendelet 158. §-a e szavakban: vagy hogy azoknak birtoka, kik a birtokszabályozást kívánják, a határ területének legalább is kétharmadát teszi. Németül: Oder der Grundbesitz Derjenigen welche die Besitzregulirung verlangen idenigstens zidei Drittheile des Flächenmasses der Gemarkung umfasse.

Ezen §-ok rendelik tehát, könnyelyvel elve azt, miszerint azon földesurak vagy jobbágysok, a kik tagosítani akarnak, azon határnak, melyen a tagosítást keresztül vinni szándékoznak, legalább kétharmadát tulajdoni joggal bírják.

Az 1859- és 1860-ik évben többszörös miniszterirendeletek és ezek alapján az egyházak és közalapítványok előjáróságainak szoros utasítások adtak ki azon érdekekben, hogy mind azon községekben, a hol a tagosítás keresztülvitele szándékolatik, a községi árva-alapítvány és egyházi fekvők a tagosítást kívánók fekvőjéhez soroztassanak.

Az erdélyi birtokosokra nézt sok részben tiszteletteljes emléket kiérdemelt Schwarzenberg herceg kormányzósága alatt a különböző járások és vidékek főnökei vetélkedtek mentől eszélyesebb és számosabb tagosítások keresztülvitelében. Tudok akár hány példát arra, hogy a katonai kormányzó dicsőre oklevelekkel buzdítá a közigazgatási főnököket, tudok esetet, hogy az urbéri törvényszékek és főtörvényszékek elsőkei örömmel mentek ki tárgyalásokra s befojással voltak a tagosítások többszörözésére eszélyes és szakavatott magyarázataikkal, mig jelenleg ezt Isten tudja, hányadrendű ügynek tekintve, a mindenrendű birtokosokra nézve életkérdést képező birtokszabályozásokra, tagosításokra közvetlen semmi befolyás nem gyakoroltatik, s közvetve is csak imitt-amott ritkán létező szakavatott bíró kegyelmétől függ az ország jólétét egyedül befolyásoló és biztosan fenntartó törvényes intézkedés. (Folyt. köv.)

Mi hírül a Lajtán?

— Jókai Mór hírhelyes politikusunk berlini útja alkalmával a Reichs-Parlament is meglátogatván, jónak látta neveltségessé tenni a német publikumnak kevés érdeklődését, amannak működése iránt. Mindamellett az osztrák alsóház dolgozik. Közelebbről a kath. egyház külső jogviszonyait rendező törvényjavaslat „adatott be. Az ugynevezett konfessionális bizottság, a kormány e tekintetben betérjesztett j vaslatán több módosítást eszközölt, még pedig szabadelvű irányban. Ezek közül a főbbek: valahol a törvényjavaslatban a concordatumi formula jó elő: a „püspökökkel egyetértőleg“ a bizottság oda módosította, hogy az államkormányt illeti meg a döntvény jog. A kormány előterjesztés azon tételét, hogy az egyházi hivatalok és javadalmak birtokosainak elmozdítását „kérheti“, a kormány oda módosította a bizottság, hogy oly papok elmozdítását „kötelező követni“. A kormány javaslata, az egyházmegegyeknek, a püspökök és érsekek által való kormányzatára nézve „az egyházi törvényeket ismeri el mérvadóknak; a bizottság javaslata kimondja: hogy az episcopatus az államban érvényben lévő szabványokhoz képest igazgassa az egyházmegegyeket. A papok kiképzése iránti intézkedési jogot szintén az állam részére tartja fenn a javaslat. Valjon ezekre mit mond a „Székelyföld“ ultramontán „egy pápistája“?

Mi hír külföldön?

— A német birodalom kancellárja múlt hó 27-ikén terjesztette be a szövetségi tanácsnak a hivatalukból elbocsátott, vagy törvénytelen cselekvényeik miatt, megbüntett papoknak, internálásáról s illetőleg a birodalom területéről való kiutasításáról szóló törvényjavaslatot, mely három szakaszból állva, azon eseteket részletezi, melyek miatt a papok állampolgári jogaiktól megfosztathatók.

Franciaországban, a múlt számunkban említett napoleoni működéseket, nagy szorgalommal ellenaknazzák. Nem csak, de a minisztertanácsban az is szóba ött, hogy a bonaparte családot francia területéről kiutasítsák. Mindemellett is a bonapartista propaganda mindent elkövet, hogy márcz. 16-ikára, minél nagyobb publicumot csóditson Chislehurstba.

Oroszországban, királyunk sz.-pétervári útja foglalkoztatja a sajtót. Egyik pétervári lap, azon nézetek és remények helytelenségét igyekezik kimutatni, melyek a császárkirály látogatásával összefüggőleg ultramontan és lengyel lapokban terjesztettek. A Noé galambjának nem volt kevesebb megállapodási helye az özvíz hullámain, mint a „Székelyföld“ „Egy pápistájának“ az ultramontanizmust mindenütt vésszel fenyegető idő szellemében zajongó árján.

Városi képviselőtestület gyűlése.

A múlt szombaton febr. 28-án hazaérkezett főispánunk elnöksége alatt tartott képviselő gyűlés tanácskozására, a jelen évi költségvetés megállapítása körül folytak.

Az e tárgyban kinevezett 5 tagú bizottmány beadott munkálata elvettétvén: Bodola János képviselő indítványára új 5 tagú bizottmány választatott, melynek oly forma feladat lón kitűzve, a minő az országgyűlésünkön a 21-es bizottságnak, t. i. levonásokat eszközölni, s módokat ajánlani az iránt, mikép kelljen kiadásainkat bevételeinkkel egyenlősitni. Nézetünk szerint bajainkon egyéb, mint a reductio, nem segíthet; mert testületekről is áll az, a mi egyesekre nézve, hogy csak addig lehet nyújtani kár nélkül, a meddig a takaró ér; a testületek is, ha erejükön fölül költenek: menthetetlenül tönkre jutnak.

A tegnapielőtt, f. hó 2-án tartott képviselőgyűlésnek ezek voltak főbb momentumai. Közszeretben álló főispánunk Thury Gergely megnyitván a gyűlést, derék polgármesterünk alkalmot vett magának, szakértő ismereteket tanusított jelentését városunk állapotáról betérjesztetni; a lefolyt 1873-ik évi tanácsüggyitelt, valamint városunk közéletét, s társadalmi viszonyait gazdag és nagy fáradsággal összeállított statisztikai adatokkal illusztrált hí rajzban tüntette föl. Előterjesztése köztetszéssel fogadtatván, egy képviselőbizottsági tag azon indítványt tette, hogy az, mint alapos tanulmányozás eredménye nyomassék ki, a városi polgárok között leendő kiosztás végett. Ezzel kapcsolatban ugyanazon tag azt is indítványozta, hogy egyik árvaszéki referenst, a ki, mint az említett jelentésből is kitűnt, nagy szorgalmat fejtett ki, a képviselőtestület külön remunerationra méltassa.

Ezen indítványok, azon okból, mert városunk kaszája igen szorult állapotban van, deficiztünk, az igen bő költsékezés miatt, magásra nőtt; mellőztetettek. Mire polgármesterünk a jelentés kinyomatását, saját költségén felajánlotta. Megvalljuk, nem értjük az indítvány második ágát, miért kelljen egy hivatalát pontosan teljesítő hivatalnokot külön remuneralni, mert arra még nem láttunk példát, hogy egy köteleességében hanyag hivatalnokot fegyelmi eljárás alá vetettek volna. Már pedig tudomásunk szerint, oly bőven el van látva minden szakma emberrel, hogy egyiknek vagy másiknak éppen nem lenne szüksége tulságos erőfeszítést alkalmazni, ha mindenki kellően megtenné kötelességét. Ezen tárgy befejezése után az igazoló és a megejtendő alorvosi állomás betöltésére szükségelt kijelölő bizottság választását tüzyén ki: az igazoló bizottság tagjai lettek Bucher Miksa, Jenei Albert, Párubány Miklós és Mészáros Lajos képviselő tagok, az ötödik helyre Petelei János, Biás István, sat., egyenlő szavazatot nyervén; ezek közül sorshuzás után Petelei János lett az 5-ik igazoló bizottsági tag. A kijelölő bizottság szótöbbséggel a következőkből alakult meg: Ajtai Mihály, Farkas Elek és Jedit Sándor. elnök főispán a szavazás eredményét euuncziálván, az ő részéről az igazoló bizottságba, polgármester elnöklele alatt Vályi Károlyt és Dobolyi Sándort nevezte ki, a kijelölő bizottságba Knöpfler Vilmos, Veszely Károly és Dobolyi Sándor tagokat, mire a kijelölő bizottságkijelölését megajtván; főispán következő eredményről értesítette a gyűlést: a városi alorvosi állomásra 9 konkurens jelentkezett; de minthogy a bizottság a kilenczediket, mint illetéktelent a pályázásra nem bocsátotta. Ezek közül a bizottság Dósa Károly orvosstudort, képzettsége és okmányai alapján a képviselő testületnek préferenter ajánlotta, fennhagyván egyébiránt mind a nyolczra való szavazhatást. Ajánlat tétetett: hogy Dósa Károly, mint a ki képzettségének már is annyi jeleit adta, közfelkiáltással választassék meg, mely indítvány, két más képviselő tag azon — kancsál — óhajtatására, hogy a szabályrendeletben előirt szavazás után történjék, a választás elvettetett. Mire voksolásra kerülően a sor, Dósa Károly orvostudor lón a városi alorvosi állomásra nagy szótöbbséggel megválasztva.

Együttal határozatba ment, hogy a szép készült-ségi fiatal orvosnak hivatali czíme „városi orvos“ legyen. Mostanság ezt az egy választást tartjuk csak sikerültnek, valóban szép reményeket kötünk a fiatal orvos működéséhez.

Vegyes hírek.

— A helyi első zenekar zeneestőlye vasárnap, bár nem nagy közönség volt, jól sikerült. Pongrácz vezetése alatt szép haladást tanusít a zenekar; ez estén néhány darab előadása után alig ismertünk reá a mi zenekarunkra, mely a közelebbi pár év alatt annyira hanyatlott.

— Gróf Lázár Kálmán a jeles tudós és természetbúvár f. év február 27-én meghalt. Az elhunyt egyike volt azon tudományszerető szakembereknek, kik valódi szenvedélyvel és laukadatlan buzgalommal haladnak az igazság felderítésének ösvényén. A hazai tudományosság sokat veszített ő benne.

— A Transilvania szálloda épületének földszintjén mutogatják a bécsi világkiállítást — képekben; a kinék nem volt módja vagy ideje a látványosságért Bécsbe rándulni, most megláthatja az egészet két hatosért egy fél óra alatt.

— Vasárnap este, a nyugoti láthatárt nagy tűzfény borítá. Mint halljuk b. Rottenthal Henriknek égett el az egerszegi határon egy darab erdeje; az égés — alkalmasint — szándékos gyújtásból keletkezett.

— Német színészek vannak városunkban. Az igazgató most járja be a város jobb módú házait, hogy néhány előadásra bérletet nyithasson; előadásainak megtartása ugy, látszik, az előlegesen mutatkozó pártfogástól függ. Ha a társulat annyi pártfogásban részesül, mint a Cséka társulata, akkor aligha jobb nem lesz más, alkalmasabb helyen próbálni szerencsét.

— A „Magyarország és a nagyvilág“ kilenczedik számának tartalma: képek: Erkel Ferencz: Hugó Viktor lakhelye; A moszkvai nagy harang; Moszkva; Orosz korona-jelvények; Hugó Viktor; közlemények; Erkel Ferencz: Kigyógyult szerelem (beszély F. Frigyes); Rajzaink. „1793“ Hugó viktor legújabb regényéből mutatvány; Oroszországi képek; Fővárosból; Színészet („Székelyföldön“); Az elszegényülés mestersége (Jókai regénye); Udvari hírek; Egyletek és intézetek; Nemzeti színház; Zene; Sajtó és könyvészet. — Mint látható, e hetilap tartalmának nemcsak érdekessége, hanem a közvetlen jelen eseményeinek folytonos felszínen tartása által minden művelt salon asztalán méltó helyet foglalhat; diszes kiállításért is méltó elismerést és pártolást érdemel e lap, mely hazai irodalmunknak is egyik legértékesebb heti közlönye.

— A „Székelyföldön.“ Berezik Árpád 100 aranyos színműve a nemzeti színpadon is előadott. A fővárosi kritika hol előnyösen, hol hátrányosan nyilatkozik a darabról; azt azonban nagyobb részint elismeri, hogy a közönség a darabot — érdemén fölül — kitüntetéssel fogadta.

— Az „Egyházi Reform“ havi közlöny 8 és 9-ik száma érdekes tartalommal jelent meg. Tartalma: A természeti csapásokról, Csiskó Jánostól; Reformmozgalmak Svájcban, P. K.-tól; Dr. Heinrich Lang: Das Leben Jesu und die Kirche der Zukunft, Szeremlei Samutól; Egyleti értesítő: A protestans-egylet dolgai, Kaszavidéki egyházi reform-egyleti gyűlés, Új Istvántól; A magyarországi protestans-egylet pénztára; Egyházi beszéd Jeszó Lajostól; Egyházi beszéd Sánta Károlytól.

— Az erdélyi muzeum-egylet évi rendes közgyűlését ez év márczius 12-én reggeli 10 órakor tartja a Kolozsvár városi képviselő közgyűlés termében s ugyanazon nap délután 5 órakor Ladányi Gedeon felolvasást fog tartani, felolvasásának tárgya lesz: Észrevételek Krainec „Die ursprüngliche Staatsverfassung Ungarns, seit der Gründung des Königthumes, bis zum Jahr 1382“ című művére.

— Zsidószent lakozik a főváros falai közt szombat óta, írja a „Hon.“ Neve Reb Hillel, gácsországi Kolomeába való, kit az orthodox zsidók szentképen tisztelnek. A fővárosba Makóról jött, hol a környékbeli zsidóság ünneplésségeket csapott tiszteletére. Diadalívet emeltek és midőn Reb Hillel a város előtt megjelent, kifogták kocsiájából a lovakat és diadalittassan vonszolták be a városba. Makón időzése alatt naponként lakmároztak tiszteletére, melyeken 3—400 orthodox vett részt. Tányérát, melyből evett, minden étel után az asztalnál körben adták áhitattal — lenyaldosták. Az asszonyok gyermekeiket megáldatták és a Hillel által áldott bor akóján 120 frton adtak tul. Lengyel prömes süvegekre áldás ráadásul darabonként 20—30 frtjával kapott vevőt a szent. A pénzbehajtást, mint szent, nem teljesíthetvén, egy szolgálóval eszközöltette. Eltávozásakor számos küldöttség Szegedig kísérte, honann Budapestre jött, hogy térítésű működését itt folytassa. Makón, mint mondják, egy liberális zsidót sem sikerült megtéríteni. Hogy Buda-Peston hányat fog megtéríteni, az a közel jövő titka.

— Necrolog. Nagy Eszter, Nagy Sámuel kir. t. bírónak közszereletben és közbecsülésben állott nagynénje tegnapielőtt f. hó 2-án 78 éves korában elhunyt, temetése ma lesz. Béke poraira.

— Városunk egyik jeles fiatal orvosstudását Dósa Károlyt, a tegnapielőtti communitás gyűlésében városi orvosválasztották. A gyűlésen mellőzni akarták a szavazást s közfelkiáltással akarták megválasztani az új orvost, nehányan azonban a szavazást sürgették s így választatott meg nagy többséggel.

— A „kézmű iparosok lapja“nak egyik maros-vásárhelyi levelezője írja: „az eredetükben hiányos és reánk nézve botrányos szokásjogok megszüntetésére kívánatosnak tartom, hogy törekedjünk jövőre a mi érdekeinket a képviselőválasztásoknál is képviseltetni, hogy az értelmes, tanult iparosok vagy kereskedőkből is választatottak az ország házába képviselők.“

— Felhívás! A budapesti honvéd-egylet az általa f. évi. jan. 11-én tartott gyűlés határozatát a maroszéki, maros-vásárhelyi honvéd-egyletnek is pártolás s annak következtében az országgyűlés eleibe leendő fölterjesztés végett megküldte. A jegyzőkönyv tartalma szerint Mikár Zsigmond azt indítványozta, hogy a honvédi s más téren működő tisztviselők fizetésének, adósságos ügyben, csak 1/2-da legyen lefoglalható s következőleg az 1868. létrejött törvényezik, mely 300 forton felüliséget egészen lefoglalhatónak nyilvánította, megváltoztatását kérelmezők, pártoltassanak. Rövidre összeűtött indítvány következtében márczius 8-án d. e. 10 órakor a tanács-ház nagyteremében gyűlés tartatni határozatott, s az ottani részvételre igazolt bajtársaink fölkértek. Maros-Vásárhely, 1874. febr. 28. Borosnyai Pál, alelnök. Székely Ádám, jegyző.

— A tornabál rendezősége igen szép eredményt mutatott fel múlt szombati gyűlésében a farsangon rendezett táncvigalomról. Összes jövedelem volt 457 forint, ebből a 267 frt 94 kr, költség levonásával maradt tiszta jövedelem 189 frt 6 kr. Felülfizettek a következők: a bálházi asszonya Máriaffy Albertné sz. gr. Bethlen Louise egy személyjegyért adott 100 frtot; a bál elnöke Z. Dr. Knöpfler Vilmos három személyjegyért adott 30 frtot; b. Brunckenthal Gyula, egy személyjegyért adott 5 frtot; Szörcei Gáspár egy személyjegyért 5 frtot és Bucher Miksa egy családjegyért 5 frtot.

Dürüczkölő.

A „Székely Föld“ 8-ik számában, valaki a „Közönség köréből“ „Egy pápista“ aláírással, megtámad azon dürüczkölőnk miatt, melynek tárgya Schopper rosznyói püspök volt, s mely lapunk 14-ik számában jelent meg. A „Székelyföld“-ben s ott is a „Közönség körében“ megjelent cikkre, különben nem is reflektálnánk, ha valóságos türelmünket nem akarja vala rosz hirbe keríteni. Mi tiszteljük minden ember őszinte meggyőződését, következőleg, minden vallás között csak a kárvallást tartjuk rosznak. Lelkiismeretét, melyen uralkodni Rákoczy György fejedelem szerint is, Isten magának tartotta fenn, nem igyekeztünk soha senkit legtávolabbról sem erőszakolni. S ha néha egyik vagy másik vallásfelekezet hívét dürüczkölőnkbe tettük s tesszük, azzal nem a vallást támadtuk, s támadjuk meg. Ha a szászok, szerbek, oláhok sat. szövi-vőit államellenes törekvéseikért korholtuk támadásunk soha sem volt az illető népek ellen intézve. Az állam keretén belül megférő törekvéseket jogosoknak tartjuk hanem államban államot túrni nem akarunk, nem tudunk, akár a szászok, akár az oláhok akár a szerbek, akár a püspökök törekedjenek is megalakítani azt. Ennyit a cikk tendenciájára. A „Sz. F.“ „Egy pápistája“ említett dürüczkölőnk alkalmából, a püspöki körlevél állítólagos tartalmát előadván, kérdezi lapunk szerkesztőjétől: „Olvasta-e valósággal ama körlevelet? S ha nem olvasta, honnan vette amaz idéző jellel ellátott állításokat? Az első kérdésre feleletünk: „igen is kapitány uram, nem olvastuk!“ És pedig nem azért, mert ama körlevél diákul van; hanem azért, a miért egyik angol falu nem harangozott volt Palmerston lord átutazása alkalmával, t. i. a falunak nem volt harangja, nekünk nem volt meg ama körlevél. Mert bármily keveset tartunk is latin nyelvben való jártasságunkra: annyit még is hiszünk magunkról, hogy egy püspöki encyklika gondolatmenetét ki tudnók venni. Azonban dürüczkölőnkét még sem szoptuk az ujból, s még traditióból sem vettük. A „Hon“ f. évi 35-ik száma elején van egy cziczeros cikk „Schopper püspök“ czimmel. E cikk, a kérdéses encyklikát tárgyalva, a második kikezdésnek harmadik sora közepén kezdve így idéz: naponként (a sajtó) istent káromolja, a vallást az emberek szívéből kitépni igyekszik, az illető írók, többnyire a halandók leggonoszabb neme — nequissimum genus moratum.“ A második hasáb utolsó kikezdésében alulról a 11-ik soron kezdve ez áll: „Hogy Schopper ur szatánias kifejezésével éljek, rátekint a modern eszmék ganajdombjára! — sterquilinum.“ Alább: „Schopper ur tavali infallibilis encyklikájában mondá: „az eszt oly tehetetlennek tartja s állítja, hogy ez minden absurdumra hajlandó.“ A harma-

dik hasáb első kikezdésének második során kezdve ez olvasható: „Schopper ur XVI. Gergely pápával a lelkiismeret szabadságát örültségnek tartja, s azt mondja a Syllabus XV. tételénél: hogy nem áll az embernek szabadságában azon hitet követni és vallani, melyet ezüki világa által vezetve, igaznak tartanak. Tessék „Egy pápista“ uramnak a „Hon“ cikkének aláhuzott passzusait a lapunk 14-ik számában lévő vagy a neki oly drága — ő tudja miért — „Sz. F.“ 8-ik számában is lenyomott, dűrűzkölőnkkel összevetni: s állhatatos meggyőződésünk szerint még neki is átkell látnia: hogy a püspöki iraton egyéb változtatást nem tettünk, minthogy a sterquiliumot nem „ganaj“, hanem szemétdombnak irtuk. Ez feleletünk a második kérdésre. Ha szorultságában azt találná ellenvetni cikkirő, hogy a forrásunkul szolgált cikket, bizonyosan valami aféle újságíró gyerek csinálta, kit penicillussal kereszteltek; abban sem lenne igazza. A cikk alatt Hatala Péter, kath. pap és egyetemi tanár tisztes neve áll, kinek mind eszében, mind jellemében teljes joggal bizhattunk meg, annál is inkább, mert a legújabb kiátkozottak között sem fordul elő. Így álván a dolog; ha a Deák Ferencz ajánlotta sajtó törvény ellen: hogy „nem kell hazudni“ valaki vétett, az nem mi vagyunk. A mi az „Egy pápista“ további csúrés-csararását illeti, mintha Ledochowsky írta volna, a vallás és lelkiismeret szabadságának lennne martirja: nincs miért reflektálnunk. A vagnak hiába mondjuk, hogy felsütött a nap. Végül: „hosszánáznai“ embernek nem szoktunk; hisszük, hogy ezután sem tanuljuk meg. Ha azonban az emberi gyengeség is utolérne valaha: 10-szer fogók kiáltani Bismarknak, míg Antonellinek et comp. egyetlen gyszer sem . . . Különben „pá angyal.“

A „Székelyföld“ „egy pápista“-ja így kiált fel, szánakozván: Bizony nem csudálkozunk azon, hogy a „Székely Hirlap“-nak a köteleseken kívül oly kevés előfizetője van. Hiszen szerinte ki fizetne elő egy olyan lapra, a mely az ultramontan Schoppert, Ledochowskyt stb. megdűrűzköli! Biztosítjuk az „egy pápista“ urat, mikép, ha megszállana az a gyengeség, hogy az ultramontanismusként védelmére keljünk: még azon — ön szerint — kevés számát is előfizetőinknek elvesztenék, szétrebbennének, mint a galambcsapat a karvaly közeledtére. Ha előfizetőink számát minden áron szaporítani akarnák, ezt nagy mértékben elérnék az által, ha a papokat szidalmaznák, a katolicus clerus ellen találó éleceket gyártanának; napjainkban ez nagyon kelendő ártikulus. Mi azonban ezt nem tesszük; mert a katolicus clerus egy kifutó erényéért sohasem szünt meg tiszteletünk és becsülésünk tárgya lenni; ez erény: a magyar hazafi-ág. A magyar katolicus pap előbb hazafi s csak azután Róma katonája; míg más országok katolicus papjainál ez megfordítva van. Azon hiedelmet tápláljuk magunkban, mikép ha a magyar állam és a katolicus clerus közt egybeütkezésre, kerülne a dolog ez nem volna oly vehemens, mint Poroszországban; nálunk kevesen volnának a Ledochowskyk. Mi becsüljük a clerust, de ezen becsülésünk nem terjedhet annyira, hogy az ultramontanismus sötét vára csára egy-egy elstorgó röppentyűt ne eregessünk; nem terjedhet annyira, hogy meg ne dűrűzköljük Schoppert, a ki hadat izent korunkban az észnek és lélekismeret szabadságának — nem hazudjuk ezt „egy pápista“ uram, önnek egy collegája a tiszteletreméltó Hatala Péter olvasta ezt ki a rozsnyói püspök körleveleiből — és meg ne dűrűzköljük Ledochowskyt, a ki Róma kedvéért lábbal tapossa azon államtörvényeket, melyeket Németország mivel parlamentje hozott és fölvilágosodott fejedelme szentesített. Sőt némi kedvteliséssel tesszük ezt: századokon keresztül eleget dűrűzköltek bennünket laikusokat és eretnekeket az ultramontanok a kinpad spanyol csizmáival, a máglya tűzével és a vérpadok pallósával; engedje meg a „Székelyföld“ „pápistájá“, hogy fordulván a koczka, visszadűrűzkölhessük őket legalább a — papirosan.

A „Székelyföld“ „egy pápistája“ a kibédi példával csak be akarja olvasniuk szemét csirizelni. Nem arról van Poroszországban a kérdés, hogyan válasszák a katolicus községek papjait, mit tanítsanak és mit ne tanítsanak; hanem arról van ott a kérdés: hogy egy államban a hazai törvények vagy a Rómából küldött rendeletek bírnak-e elsőbbséggel; arról van a kérdés, hogy ki az ur az állam csárdájában: a parlament, a fejedelem vagy a római pápa? E felett

foly Poroszországban a kérdés. Az a segéd-csapat, melyet az „egy pápista“ a római törekvések védelmére a „Székelyföld“-ben összetoborzott bajosan fogja a győzedelmet Vilmos császár és Bismark kezéből kicsavarni.

A „Székelyföld“ „egy pápista“-ja azt kívánja a jogász-egylet közlönyétől: a „Székely Hirlap“-tól, hogy oltalmára keljen az államtörvények ellen renitenskedő pápista püspököknek, hogy éji zenét vigyen Ledochowsky börtön ablaka alá. Ha erre, mint szerkesztő segédkezet nyújtunk: megérdemeljük, hogy házi gazdánk kitegye szűrűnket a szerkesztőségéből. A „Székely Hirlap“ a clerusnak csak moralis és humanisticus irányu céljait köteles támogatni és előmozdítani: azon törekvéseit, melyek az állam és társadalom céljaival ellentétben állanak üldözi, ostromolja és — megdűrűzköli.

A szegény embert még az ág is huzza. Ezt rég tudjuk; most látjuk, hogy az ultramontanoknak sincs jobban dolga. A „Borsszem Jankó“ 322. számában — tehát mielőtt tudomást szerezhetett volna, hogy a „Székelyföld“ „Egy pápistája“ pártfogása tálárját kiterjesztette Ledochowsky fölött, így ír: „Bécsben egy bohóc estélyen, elfogtak egy embert, ki a Ledochowsky álarczában jelent meg. A lapoknak azon megjegyzése, hogy a vendég egy bohóc társasághoz tartozott, nagyon fölösleges. A ki ma Ledochowskyt veszi mintaképül, az bizony nagy bolond, s nagyon helyén volt, hogy a koterbe került.“

Jegyzéke

a maros-vásárhelyi kir. törvényszéknél 1874. évi márczius 3-án nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak

K. tsz. bíró Fogarasi Dániel által.

Oltyán Juonak Kadácsa Györgye e. fekvő, Pataki Zsigmondnének Szeredai Ignác e. fekvő, Ugyanannak ugyanaz e. fekvő, Veiss és Pollák cég Wermescher Orendi és t. e. 1042 frt 47 kr, Cornea Petru Pap Tódor e. szántó Petky Ferencznek gr. Lázár Mórné e. 774 frt 90 kr, Ugyanannak ugyanaz e. 627 frt, Helyi temetkezési nagy egylet Gyöngyösi Lajosné és t. e. 500 frt, Ugyanaz Vikler Károly és neje e. 500 frt, Szengyörgyi Máriának Szeugyörgyi Mihály és társa ellen fekvő iránti perök.

K. tsz. bíró Tibáld Mihály által.

Filep Józsefnek Dezső Mihályné e. zárlat, Vass Kata s t. Vass Ferenc e. atyaság elismerése, Szongott J. és t. cégnek Czecz Miklós e. 365 frt, Gidófalvi Sándornak Gidófalvi Lajos e. fekvő, Székely Andrásnak ifj. Székely András e. örökjog elism. özy. Szentgyörgyi Jánosné Szentgyörgyi János e. zárlat, Dávid Annának Kovács Lajos e. atyaság elismerése, Kazacsai Mihálynak Zikariás István hagy. e. végrehajtás megfizetése, Tamási Albertnek Tökés Lajos s t. e. fekvő, Nagy Gergely s t. Gyepesi Anna e. fekvő iránti perök.

K. tsz. bíró Nagy Lajos által.

A lövéri g. kel. egyh. b. Kemény György s t. e. zárlat, Szőcs Lipának Flórián Antal és t. e. ingók, Sebes János s nejének Kurtz Boleman Emma és Izai esődt. e. fekvő, Borbá Peternak Vajda István alp. e. szerződés érvényesítése, Keresztési Lajos e. örökség kiadása, Stephani Demeternek Schütz Gyula ellen tulajdonjog iránti perök.

Bécsi tőzsdéi árkelet.

(márczius 3)

5% metallique	68.70
5% nemz. államkölesőn	74.10
1860. államkötvény	1040.96
Bankrészvény	242.25
Hitelrészvény	111.30
London	111.75
Ezüst	105.25
Arany	—
Napoleon arany	890
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	74.50
„ „ „ temesi	73.50
„ „ „ erdélyi	75.50
„ „ „ horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ

Főmunkatárs és a jogi rész vezetője: Kuti Albert

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1874.

Hirdetmények.

Sz. 1169—1874.

polg.

Árverési hirdetmény.

A m.-vásárhelyi kir. törvényszék által ezenel közhirre tétetik, miszerint gondnokság alatti Dumokos Ida osztályrészt kereső M.-Kereszturon levő 21 hold 377 □ öl terület nagyságú fekvőségei M.-Kereszturt a falusbíró házában 1874. márcz. hó 31-én d. e. elfognak adatni, az árverezendő fekvőségről kimutatás, valamint az árverezési feltételek ezen kir. törvényszék levéltárába megküldetnek.

Az árverezésre a venni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy árverezendő fekvőségeknél kiküldési ára 3000 frt o. ért., minden árverezni szándékozó köteles 300 frt o. é. bántpénzt letenni az árverező biztos kezébe az árverezés megkezdése előtt, s hogy a vételár fele azonnal, másfele pedig az árverezési határnaptól számítandó 40 nap alatt fizetendő.

A m.-vásárhelyi kir. törvényszéknek 1874. február 16-án tartott üléséből

Damokos,
elnök.

(13)

Nagy Pál,
jegyző.

(1—3)

Wittich J. könyvkereskedésében

M.-Vásárhelyt

kapható:

1793, vagy a Polgárháboru.

Regény, írta:

Hugó Viktor.

3 kötet, ára: 5 frt.

(14)

(1—3)

Tucsek István

rőfös kereskedésében, nagy Görög-ház 1080. szám alatt.

Csiraképességű friss erfurti vete-mény-, virág- és gazdasági magvak Platz Károly és fia porosz király udvari szállítók eredeti árjegyzékek szerint ismét eladók részére is feltűnő olcsó árban kaphatók.

Valamint gyümölcs-oltványok, rózsatövek, dísz-bokrok, virág-hagymák és gyökerek megrendelhetők Erfurtból általam.

(11)

(2—3)

A m.-vásárhelyi határon az ugynevezett Nagyhegy szőlő alatt egymás mellett két hold, — a Kövesdombon ugyan-csak egymás mellett levő két hold szántóföld szabad kézből örökáron eladó.

Értekezhetni M.-Vásárhelyt, ügyvéd Soós Józseffel.

(12)

(2—3)